

Docentenmateriaal videofragment

9

Luisteren

Schiermonnikoog

(Presentator)

Eh eerst eh de Nederlandse stranden. Die worden al jaren opgespoten met zand om hun beschermende kustfunctie te behouden. Door weer en wind verdwijnt er immers eh veel zand. Maar op Schiermonnikoog daar vindt een tegengestelde ontwikkeling plaats. Het eiland groeit! En wel zo veel dat een deel van Schiermonnikoog nu zelfs over de gemeente- en provinciegrens valt. Natuurmonumenten is daar natuurlijk blij mee, maar burgemeester Fennema die wil duidelijkheid, want wie is er bij calamiteiten verantwoordelijk voor het nieuwe stuk Schiermonnikoog?

(O. Overdijk, beheerder Waddengebied; tekst in beeld)

Daarginds, aan de horizon, waarschijnlijk een beetje mistig, maar daar zie je het Willemsduin. En dat Willemsduin, daar staat een baken op, dat zie je er bovenuit steken. En dat was, vijftig jaar geleden, het allerlaatste duin van het eiland. Dat baken staat recht tegenover paal veertien, kilometerpaal veertien. En hier zijn we bij kilometerpaal zestien tweehonderd. Dat betekent dus dat er tot op hier al 2200 meter is bijgegroeid. Maar dat is nog niet alles, want die kant op gaat het nog een dikke twee kilometer verder. En ik schat al met al dat er zo vier kilometer is bijgekomen de laatste vijftig jaar.

(B. Fennema, burgemeester Schiermonnikoog; tekst in beeld)

Nou, ik heb hier twee kaarten van de topografische dienst, één is van 1984, dat is deze, en één is van 1998, dat is deze. En we zien eh op die kaarten dat in 1984 eh het gebied van de eh van het eiland royaal binnen de grens van onze gemeente viel. Dit is een grens tussen de gemeente Eemsmond in Groningen en de gemeente Schiermonnikoog, deze lijn. Op die kaart van 98 zien we dat eh het eiland eh behoorlijk over de grens is heengegroeid, over onze gemeentegrens. En dús ook over de provinciegrens, want de gemeentegrens valt samen met de provinciegrens.

(Voice over)

Het nieuwe stuk Schiermonnikoog heeft ook voordelen. Er ontstaat natuur die op het oorspronkelijke eiland niet kon leven.

(O. Overdijk, beheerder Waddengebied)

Als het eiland groter wordt en meer body krijgt, dan betekent het ook dat er bijvoorbeeld eh een zoetwaterbel onder het eiland zich kan gaan vormen. Hè, als je hier een gaatje graaft dan heb je zout water, want we staan hier op het strand.

Maar als er echt duinvorming gaat plaatsvinden en daar komt regenwater in, dan blijft dat regenwater daar zitten en kan plasjes vormen. Nou, die plasjes, die kunnen weer dienen als drinkwater voor vogels of voor hazen. En zo kan dus eh de natuur meegroeien, zeg maar, met de natuurlijke ontwikkelingen die hier plaatsvinden.

(C. Visser, hoofd Rijkswaterstaat Schiermonnikoog; tekst in beeld)

We hebben een zeestroming van west naar oost. Dus van dat opgespoten zand op andere eilanden, ... zou best kunnen zijn dat Schiermonnikoog daarvan profiteert aan de oostkant van Schiermonnikoog, waar minder stroming is.

(Interviewer, buiten beeld)

En is dat bijzonder, dat dat gebeurt?

(C. Visser, hoofd Rijkswaterstaat Schiermonnikoog)

Dat is in het Waddengebied wel bijzonder, omdat praktisch alle eilanden problemen hebben om te blijven waar ze zijn. Schiermonnikoog is wat dat aangaat een heel makkelijk eiland, zijn nooit kustproblemen en zelf groeit het.

(B. Fennema, burgemeester Schiermonnikoog)

Als in dat gebied iets gebeurt eh, ja, dan zouden we daar eigenlijk niet bevoegd zijn om daar iets te doen en dat kan natuurlijk niet. En vandaar dat wij zeggen, ja, je moet het óf oplossen door goede afspraken te maken met je buurgemeente, óf je moet de grens opschuiven, zodat dat gebied ook binnen onze gemeente valt.

(C. Visser, hoofd Rijkswaterstaat Schiermonnikoog)

Op de Noordzee worden allerlei stoffen vervoerd in containers met scheepvaart. Zou hier nou iets gebeuren wat wat best best mogelijk is en je zou hier een stranding krijgen van een container of van een schip met gevaarlijke stoffen, dan zul je nú met mekaar af moeten spreken op wie z'n gebied het is en wie draagt daarvoor de verantwoordelijkheid. En als die burgemeester Fennema dat nu aankomt, dan zeg ik, ja, je kunt dat veel beter nú bespreken dan wanneer daar een eventuele ramp zich voordoet en je dán moet afvragen wie daar eh verantwoordelijk voor is.

(O. Overdijk, beheerder Waddengebied)

Hier zijn we bij de laatstgevormde duintjes. Dat zijn de allerjongste duintjes van Schiermonnikoog. Die zijn nog maar enkele jaren oud. En als je nog verder die kant op kijkt, dan zie je dat de duinen steeds ouder worden en hoger worden en steeds weelderiger begroeid. En in die duinvorming daar gaan dus weer andere processen spelen, zoals die verzoeting van dat regenwater wat erin valt en wat daar zich verzamelt en beschikbaar komt voor planten, maar ook voor dieren. Er zijn vogelsoorten die zijn helemaal op dat zoete water eh gericht. Die kunnen eh niet zonder zoet water leven. Dus in het verleden konden die hier gewoon niet niet niet zijn, maar nú door dat zoete water kunnen ze hier ook leven. Recent heeft zich eh hier een eh een lepelaarkolonie gevestigd. Dat is nou tien jaar geleden. En eh ja, door dat de oppervlakte zo enorm gegroeid is, is ook die

kolonie meegegroeid. En inmiddels, zeggen we met enige trots, is het de grootste lepelaarkolonie van heel Nederland.

(B. Fennema, burgemeester Schiermonnikoog)

Als wij moeten nadenken over een nieuwe grens dan moet je daar ook rekening mee houden, moet je hem vrij royaal nemen eh, zodat ook niet over 10 jaar opnieuw die discussie hoeft te worden gevoerd. Hè, je kan geen flexibele grens maken tussen overheden, maar... dus je moet wel een marge inbouwen eh maar daar zullen we dus ook over verder moeten praten we zullen ook moeten praten met Rijkswaterstaat bijvoorbeeld, want die weet... voorspellingen heeft hoe die groei verder zal doorgaan.